

U S N E S E N Í

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Bursíkové a soudců Kryštofa Horna a Jana Peroutky ve věci

žalobkyně: R. N.
bytem X

proti
žalovanému: generální ředitel Generálního ředitelství cel
sídlem Budějovická 1387/7, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 6. 2024, č. j. 14662-10/2024-900000-317,

takto:

- I. Žaloba se odmítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobkyni se ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení vrací soudní poplatek ve výši 3 000 Kč.

Odůvodnění:

1. V této věci žalobkyně podala již čtvrtou žalobu, v níž se brání propuštění ze služebního poměru příslušníka Celní správy České republiky z důvodu zdravotní nezpůsobilosti. Žalovaný ve všech předchozích případech nedostatečně zjistil skutkový stav.
2. Žalobkyně byla rozhodnutím ředitele Celního úřadu pro Středočeský kraj ze dne 18. 3. 2014, č. j. 12918/2014-900000-405.7 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), propuštěna ze služebního poměru podle § 42 odst. 1 písm. h) zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „zákon o služebním poměru“). Žalovaný rozhodnutím ze dne 7. 8. 2014, č. j. 21606-5/2014-900000-302, zamítl žalobkynino odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí a potvrdil jej.
3. Rozsudkem ze dne 8. 6. 2016, č. j. 48 A 47/2014-31, soud rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 8. 2014 zrušil. Rozhodnutím ze dne 16. 11. 2016, č. j. 29504-13/2016-900000-302, žalovaný opět žalobkynino odvolání zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.
4. Rozsudkem ze dne 27. 5. 2020, č. j. 43 Ad 2/2018-59, soud zrušil i (v pořadí druhé) rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 11. 2016. Rozhodnutím ze dne 3. 5. 2022, č. j. 24255/2022-900000-317, žalovaný potřetí potvrdil prvostupňové rozhodnutí a zamítl žalobkynino odvolání.
5. Rozsudkem 5. 12. 2023, č. j. 43 Ad 4/2022-27, soud zrušil rovněž (v pořadí třetí) rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 5. 2022. Rozhodnutím označeným v záhlaví (dále jen „napadené rozhodnutí“) žalovaný počtvrté potvrdil prvostupňové rozhodnutí a zamítl žalobkynino odvolání.

6. Žalobkyně se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), podanou dne 16. 8. 2024 domáhá zrušení napadeného rozhodnutí.
7. Soud nejprve zkoumal, zda byla žaloba podána včas (podmínka řízení).
8. Podle § 72 odst. 1 s. ř. s. lze žalobu podat do dvou měsíců poté, kdy bylo rozhodnutí žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou.
9. Zvláštní lhůtu pro podání žaloby stanoví § 196 odst. 1 zákona o služebním poměru, podle něhož může účastník podat žalobu proti rozhodnutí vydanému podle tohoto zákona do 60 dnů od právní moci rozhodnutí (viz např. rozsudek NSS ze dne 5. 2. 2014, č. j. 3 Ads 61/2013-28).
10. Ze správního spisu (doručenky založené též na č. 1. 42 soudního spisu) vyplývá, že napadené rozhodnutí bylo doručeno zástupci žalobkyně v souladu s § 176 odst. 5 zákona o služebním poměru dne 16. 6. 2024, přičemž shodné datum doručení napadeného rozhodnutí uvádí též žalobkyně v podané žalobě. Téhož dne nabylo napadené rozhodnutí právní moci (§ 182 odst. 1 zákona o služebním poměru). Lhůta 60 dnů tak počala běžet dne 17. 6. 2024 (§ 211 odst. 1 zákona o služebním poměru i § 40 odst. 1 aplikovaný na základě § 40 odst. 6 s. ř. s.) a skončila ve čtvrtek 15. 8. 2024. Z podacího razítka však vyplývá, že žaloba byla podána osobně na podatelně soudu až dne 16. 8. 2024, tedy opožděně.
11. Závěru o opožděnosti žaloby nebrání, že den 16. 6. 2024, kdy došlo k doručení napadeného rozhodnutí zástupci žalobkyně, byla neděle. Doručení napadeného rozhodnutí nebrání, že se oprávněná osoba přihlásila do datové schránky žalobkynina zástupce v neděli (§ 17 odst. 3 zákona o elektronických úkonech). Pravidlo o odsunutí konce lhůty v důsledku soboty, neděle a svátků se uplatní pouze pro určení okamžiku doručení do datové schránky tzv. fikcí podle § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech (srov. rozsudek rozšířeného senátu ze dne 26. 5. 2022, č. j. 4 Afs 264/2018-85, č. 4367/2022 Sb. NSS), ke kterému však v posuzované věci nedošlo (srov. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 30. 5. 2023, č. j. 51 Af 15/2022-51). Z doručky plyne, že napadené rozhodnutí bylo do datové schránky žalobkynina zástupce dodáno dne 11. 6. 2024, přičemž dne 16. 6. 2024 se do ní přihlásila oprávněná osoba (§ 17 odst. 3 zákona o elektronických úkonech).
12. Žalovaný též postupoval v souladu s § 176 odst. 5 zákona o služebním poměru, pokud napadené rozhodnutí doručoval žalobkyninu zástupci. Vycházel přitom z plné moci udělené dne 18. 5. 2014 na dobu neurčitou, jež se výslovně vztahovala k odvolacímu řízení proti prvostupňovému rozhodnutí včetně přijímání veškerých doručovaných písemností. To ostatně potvrdila žalobkyně v žalobě, přičemž jejímu zástupci žalovaný doručoval i další písemnosti (např. rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 5. 2022, výzvu žalovaného ze dne 12. 3. 2024 a výzvu žalovaného ze dne 3. 5. 2024) a žalobkynin zástupce v řízení ve věcech služebního poměru jménem žalobkyně aktivně vystupoval (např. sepsal sdělení ze dne 16. 3. 2024 k výzvě žalovaného ze dne 12. 3. 2024 nebo nahlížel do spisu dne 19. 3. 2024).
13. V replice žalobkyně uvedla, že předchozí žaloby podávala ve dvouměsíční lhůtě podle § 72 odst. 1 s. ř. s., kterou dodržela, a nabyla legitimní očekávání, že tímto způsobem bude postupováno i v tomto případě. Projednávání této věci trvá už 10 let. V zákoně o služebním poměru není žádné ustanovení, které by soudu neumožňovalo prominout zmeškání lhůty. Z toho žalobkyně dovozuje, že je „povoleno prominutí lhůty“. Lhůtu zmeškala jen o

necelých 10 hodin. Žalobu měla v úmyslu podat dříve, ale kvůli dopravní situaci nestihla dne 15. 8. 2024 otevírací dobu podatelny soudu. V její obci není pošta a nemá zřízenou datovou schránku.

14. Podle § 72 odst. 4 s. ř. s. nelze zmeškání lhůty prominout.
15. Podle odborné literatury (viz Kühn, Z. Kocourek, T. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019, komentář k § 72, marg. č. 18), ačkoliv obecně použitelný § 40 odst. 5 s. ř. s. umožňuje prominout zmeškání lhůty k provedení úkonu, § 72 odst. 4 s. ř. s. *bezvýhradně* aplikaci tohoto institutu *ve vztahu k lhůtě pro podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu* vylučuje. Pokud tedy žalobce podá žalobu až po uplynutí zákonem stanovené lhůty, nelze zmeškání této lhůty prominout, byť bylo třeba důsledkem nahodilých, nepředvídatelných a neodvratitelných skutečností (úraz, onemocnění). Důvody zmeškání lhůty se soud nezabývá (srov. rozsudek NSS ze dne 18. 3. 2004, č. j. 1 Ads 4/2004-57).
16. Soud souhlasí s žalobkyní, že zákon o služebním poměru institut prominutí lhůty k podání žaloby neupravuje. Z toho však neplyne, že jej bez dalšího připouští. Obecná úprava obsažená v s. ř. s. se totiž použije podpůrně také tehdy (vedle případů, kdy zvláštní zákon příslušnou právní úpravu neobsahuje vůbec), je-li sice ve zvláštním předpise obsažena část příslušné právní úpravy, avšak ta určitý (dílčí) procesní institut vůbec neupravuje. Ze skutečnosti, že zákon o služebním poměru neupravuje institut prominutí zmeškání lhůty, nelze dovozovat úmysl zákonodárce v řízení, v němž je napadáno rozhodnutí vydané podle tohoto zákona, tento institut vyloučit. Bylo-li by úmyslem zákonodárce obecné pravidlo vyplývající z § 72 odst. 4 s. ř. s. v řízení o žalobě, v němž je napadáno rozhodnutí vydané podle zákona o služebním poměru, vůbec nepoužít, učinil by tak výslovným vyloučením jeho použití, nikoliv jen tím, že uvedenou otázku vůbec v zákoně o služebním poměru nezakotvil (srov. rozsudek NSS ze dne 17. 5. 2017, č. j. 8 As 111/2016-31).
17. Z toho plyne, že § 196 odst. 1 zákona o služebním poměru speciálně upravuje (odlišně od § 72 odst. 1 s. ř. s.) jen délku lhůty pro podání žaloby proti *rozhodnutí*, přičemž jen v tomto rozsahu nahrazuje obecný režim upravený s. ř. s. v duchu zásady *lex specialis derogat legi generali*. Oproti tomu, § 72 odst. 4 s. ř. s. vylučující institut prominutí zmeškání lhůty pro podání žaloby proti rozhodnutí se uplatní i v řízení o žalobě, v níž je napadáno rozhodnutí vydané podle zákona o služebním poměru.
18. Tento závěr nelze považovat za protiústavní. Vyloučení prominutí zmeškání lhůty pro podání správní žaloby podle § 72 odst. 4 s. ř. s. není zásahem do ústavou chráněného práva na přístup k soudu [čl. 36 Listiny základních práv a svobod, čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod], neboť dvouměsíční lhůta pro podání žaloby je dostatečně dlouhá a správní žaloba navazuje na zpravidla dvoustupňové správní řízení, což společně umožňuje účastníkovi řízení svůj procesní postup předem plánovat (viz rozsudek NSS ze dne 23. 5. 2012, č. j. 6 Ads 10/2012-41). To pak nutně platí i pro 60denní lhůtu podle § 196 odst. 1 zákona o služebním poměru, jež se od obecné lhůty bude reálně lišit jen o jednotky dní, třebaže právě ty (tak, jak v tomto případě) mohou být pro posouzení dodržení lhůty rozhodující.
19. Soud se proto důvody zmeškání lhůty nemůže zabývat. Nad rámec toho jen konstatuje, že i kdyby prominutí zmeškání lhůty nebylo v tomto případě zákonem vyloučeno, žalobkyně by nenaplnila vážné důvody, které právní předpisy k prominutí jejího zmeškání vyžadují. O vážný omluvitelný důvod pro prominutí zmeškání lhůty jde totiž například v případě zdravotních potíží podatele (resp. jeho zástupce), nebo vážných rodinných důvodů. O

takový důvod naopak nejde tehdy, jestliže vážne komunikace mezi podatelem a jeho zástupcem, nebo v případě pracovního zaneprázdnění podatele či zástupce (srov. rozsudek NSS ze dne 28. 7. 2005, č. j. 2 Afs 95/2005-110). Vážným omluvitelným důvodem tak nemůže být ani nepříznivá dopravní situace. Žalobkyně měla dostatek času, aby se těmito obtížím mohla včas vyhnout, a měla žalobu podat s dostatečnou časovou rezervou. Navíc, žalobu mohla podat dne 15. 8. 2024 na poště (je notorií, že pošta v Jindřišské ulici v Praze, která se nachází jen pár zastávek od sídla soudu, k němuž měla žalobkyně v úmyslu daný den žalobu podat, je ve všední dny otevřena do 22:00 hodin). Stejně tak mohla požádat svého zástupce z řízení ve věcech služebního poměru, který má zřízenou datovou schránku, aby z ní žalobu poslední den zákonné lhůty odeslal.

20. Žalobkyně ani nemohla nabýt legitimní očekávání, že v předchozích případech (žalobách) byla akceptována obecná dvouměsíční lhůta podle § 72 odst. 1 s. ř. s. Z ničeho totiž neplynulo, že včasnost jejích žalob soudy posuzovaly podle obecné lhůty, nikoliv podle § 196 odst. 1 zákona o služebním poměru. První rozhodnutí ze dne 7. 8. 2014 totiž bylo žalobkyni doručeno dne 21. 8. 2014 (tvrzení uvedené v žalobě) a žalobu podala osobně k Městskému soudu v Praze dne 20. 10. 2014, čímž byla dodržena lhůta podle § 72 odst. 1 s. ř. s., ale i lhůta podle § 196 odst. 1 zákona o služebním poměru. Druhé rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 11. 2016 bylo žalobkyni doručeno dne 11. 6. 2018 (tvrzení uvedené v žalobě) a žalobu podala osobně soudu dne 10. 8. 2018, a proto i v tomto případě byly dodrženy obě lhůty pro podání žaloby. Ty žalobkyně dodržela i ve třetím případě (rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 5. 2022), protože žalobkyni bylo napadené rozhodnutí doručeno dne 16. 5. 2022 (tvrzení uvedené v žalobě) a žalobu podala osobně soudu dne 14. 7. 2022.
21. Vzhledem k tomu, že žaloba byla podána opožděně, rozhodl soud podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. o jejím odmítnutí (výrok I.).
22. Z důvodu odmítnutí žaloby soud podle § 60 odst. 3 věta první s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.).
23. Jelikož řízení skončilo odmítnutím žaloby před prvním jednáním, soud podle § 10 odst. 3 věty první zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, rozhodl o vrácení zaplaceného soudního poplatku za podání žaloby ve výši 3 000 Kč. Tato částka bude žalobkyni podle § 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích vrácena z účtu soudu do třiceti dnů od právní moci tohoto usnesení (výrok III.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 18. listopadu 2024

Lenka Bursíková, v. r.
předsedkyně senátu